2011-2026

ÅRSKONFERENSER

Reglabs årskonferenser

– möten, innovation och festligheter

SAMMANFATTNING Reglabs årskonferenser (2011-2026) har varit en mötesplats för de som arbetar med regional utveckling. I denna rapport finns en beskrivning av teman och innehåll för att ge en bild av konferenserna och dess erfarenheter.

Margareta Wandel
Processledare, Reglab

Innehåll

Inledning ... 2
Vad har karaktäriserat Reglab? ... 2
Årskonferensens essens ... 2
Årskonferensernas syfte ... 3
Årskonferensernas tema ... 3
Åren 2011–2015: Kan sammanfattas med identitet och institutionalisering ... 3
Åren 2016–2022: Kan sammanfattas med robusthet och omställning ... 4
Åren 2023–2026: Kan summeras av mening, människa och samhällsväv ... 5
Hur identifiera teman för Reglabs årskonferens? ... 6
Design, lärande och inspiration ... 7
Inspiration och kunskapsbyggande – Lärpass – regionerna berättar för varandra ... 7
Inspiration och kunskapsbyggande – gäster med specialkunskap kopplade till temat ... 7
Reflektion och analys ... 7
Design för analys och reflektion ... 7
Organisering ... 7
Personella resurser ... 8
Regionens uppdrag som värd ... 8
Ekonomi och finansiering – kostnaden för deltagarna ... 8
Förankring och marknadsföring ... 8
Utvärdering ... 9
Dokumentation ... 9
Avslutningsvis ... 9

Reglabs årskonferenser – möten, innovation och festligheter

Inledning

Under projektperioden 2023-2026 fattades beslut om att avsluta projektet Reglab. Två av dess återkommande aktiviteter, lärprojekt och årskonferens, ska enligt beslut implementeras. Rapporten beskriver Reglabs årskonferenser under 15 år. Rapporten ska framför allt tydliggöra arbetssätt, utveckling över tid och erfarenheter vilka kan vara till nytta i framtiden.

Vad har karaktäriserat Reglab?

- Reglab har varit en arena för lärande som bidragit till att stärka regionernas utvecklingskapacitet och den regionala utvecklingsprofessionen.
- Reglab har utvecklat pedagogik och metoder för att stimulera utveckling, erfarenhetsutbyte och samverkan som stärker medlemsorganisationernas kapacitet och förmåga.
- Reglab har utvecklat format för kunskaps- och kompetensutveckling vilka praktiserats inom ramen för årskonferensen, studiecirklar, lärprojekt, seminarieserier, workshops mm, både fysiskt och digitalt.

Årskonferensens essens

Årskonferensen har varit en arena för alla som arbetar med regional utveckling. De regionala utvecklingsfrågorna har varit en utgångspunkt. Kollegialt kunskapsutbyte som stärker individernas strategiska kompetens, stödjer omvärldsbevakning och vidgar nätverk, både regionalt och nationellt har varit ett mål.

- Konferensens program har anpassats till **frågor och teman som varit aktuella inom det regionala utvecklingsuppdraget**.
- Upplägg och **design har varierat och utforskats för att bidra med nytänkande och inspiration** till regionerna.
- Konferenserna har haft **gemensamt lärande** i fokus.
- De har varit en **mötesplats för kollegialt utbyte som stimulerat flernivåsamverkan.**

Värdskapet har alternerat. Reglabs kansli och konsulter har planerat och genomfört konferensen i samverkan med den region – som räckt upp handen – och valts ut.

Årskonferensernas syfte

Reglab har sen start haft som mål att vara ett forum för kunskaps- och kompetensutveckling inom regional utveckling. Årskonferensen har bidragit till målet genom att erbjuda kollegiala möten och erfarenhetsutbyten. Ofta finns i respektive region en eller ett fåtal experter/strateger/utvecklingsledare/projektledare inom varje område. Dessa har på årskonferensen fått möjlighet till nätverksbyggande och flernivåsamverkan.

Konferensen har erbjudit en mötesplats där man som deltagare har kunnat föra samtal med kollegor i landet, förkovra sig i aktuellt tema samt tillsammans med andra reflektera och lära mer via workshops och lärpass.

Tanken har varit att ge inspiration och lärande i upplägg, metodval och konferensens design. Något som även kunnat inspirera till aktiviteter i egen region.

Målgruppen har varit personer som arbetar i och med det regionala utvecklingsuppdraget som anställda i regionerna, som medlemmar och partners (myndigheter, kommuner, civilsamhället, företag och akademi). Eller som ägare dvs Tillväxtverket och Vinnova samt Sveriges Kommuner och Regioner (SKR).

Deltagarna har uppgått till mellan 200 och 400.

Årskonferensernas tema

Konferensernas tema har formulerats för att väcka engagemang och nyfikenhet. Temat ska väcka lusten – att tillsammans med andra – vilja utforska ett ämnesområde där det inte finns ett givet svar utan fler olika sätt att ta sig an frågan.

- Temat har tagit avstamp i den komplexitet som är det regionala utvecklingsuppdragets utgångspunkt.
- Temat har ofta formulerats som en uppmaning, en fråga eller en utmaning.
- Teman som återkommit har varit samverkan, platsens betydelse, framtidsspaning och hållbarhet.

Åren 2011–2015: Kan sammanfattas med identitet och institutionalisering

Perioden präglas av institutionell konsolidering av vad regioner och regional utveckling är. Fokus dessa år kan sägas vara att definiera *vad en region är* och *hur den ska styras och växa*.

- **2011 Norrköping (Kunskapskraft)** – fokus på kompetensförsörjning och kunskap som regional resurs.
  Värd var Regionförbundet Östsam. På denna – Reglabs första årskonferens – fördes samtal om framtidens kompetens och regionernas uppdrag.

- **2012 Malmö (Styrkraft)** – hur regioner styrs i spänningsfältet mellan stat, kommuner och EU.
  Värd var Region Skåne. En region är en möjlighet. En möjlighet att bosätta sig, göra affärer, arbeta, skaffa utbildning, vara en del av kulturlivet. Regional utveckling är att få alla dessa möjligheter att växa. Men regional utveckling är också motstridiga viljor, konkurrerande agendor och – ibland – att vara klämd mellan kommunerna, staten och EU. Konferensen kretsade kring hur man styr en region?

- **2013 Luleå (Tillväxt)** – försök att konkretisera den hållbara tillväxtens tre dimensioner. Värd var Norrbottens läns landsting. Vi säger att tillväxten ska vara ekonomiskt, ekologiskt och socialt hållbar – men vad innebär det? Ökad export i företagen, fler torskar i Östersjön och mer kultur i vården hamnar gärna i olika kolumner av den regionala bokföringen. Samtalen i Luleå, handlade om vad som ryms i begreppet tillväxt och när vet vi om en region har växtkraft?

- **2014 Örebro (Vad händer sen?)** – implementering av strategier och planer; från ord till handling.
  Värd var Region Örebro. När den regionala utvecklingsstrategin är klar, den digitala agendan färdigskriven och innovationsstrategin beslutad? När genomförandet ska sätta igång och målen bli verklighet? Hur implementeras regionala planer, strategier och projektresultat. Vi lyssnade till implementeringsforskare, delade regionala exempel, gjorde praktiska försök och tänkte tillsammans vidare.

- **2015 Uppsala (Vad är en region)** – regionbildningens första fas; sökande efter regional identitet.
  Värd var Regionförbundet Uppsala län. Den 1 januari 2015 fick vi sex nya svenska regioner. Sex regionförbund gick ihop med landstinget och bildade regionkommuner. Det väckte frågan om vad en region är – och vad den borde vara. Under konferensen fördjupades samtalen om vad en region är ur olika perspektiv: institutionellt, kulturellt, funktionellt, internationellt.

Åren 2016–2022: Kan sammanfattas med robusthet och omställning

Under perioden sker ett skifte från struktur till dynamik. Regionerna ser sig själva som adaptiva system, där robusthet, framtidssyn och samverkan blir centralt. Omställning etableras som bärande tanke att bygga verksamheten kring.

- **2016 Halmstad (Är du redo)** – riskvillighet, robusthet och regionens mentala gränser.
  Värd var Region Halland. Konferensen handlade om regional riskvillighet och robusthet. Hur rustar sig de svenska regionerna i en osäker värld? Vad är egentligen en region, ett rött streck på kartan och vi har en region. Eller? Är det ett lagom pendlingsavstånd, en administrativ gränsdragning, eller kanske en mental föreställning – ett *vi*?

- **2017 Gävle (Vart är vi på väg?)** – framtidsspaning mot 2050; start för framsynsarbetet *Region 2050*.
  Värd var Region Gävleborg. På konferensen bjöds deltagarna på en global rundtur till framtiden med hjälp av scenarier, prognoser och kvalificerade spaningar om världen fram till 2050. Samtalen handlade om hur man bäst använder sig av framsyner: Hur påverkar jag framtiden i min region? Livskvalitet, utbildning, integration och automatisering var några samtalsämnen. Konferensen var startskottet för den stora framsynsprocessen Region 2050, som Reglabs medlemmar ska genomföra under 2017-2018.

- **2018 Umeå (Attraktiv region 2050)** – framtidsscenarier och framsyn som verktyg; demokratisk reflektion.
  Värd var Region Västerbotten. På frågan fanns många svar och två vägar utpekades: Framsyn och experiment. Konferensen tog avstamp i Reglabs stora satsning *Region 2050* som lett fram till fyra framtidsscenarier vilka gestaltades på årskonferensen. Sättet att arbeta med framsyn används i hela landet för att skapa regionala scenarier – framtidslandskap som gör oss mer förberedda för risker och möjligheter. Genom att sätta ljus på både farhågor, önskvärda utvecklingar och inte minst på dilemman: Vad betyder den här utvecklingen för olika grupper, för integriteten, för demokratin, för livskvaliteten?

- **2019 Västerås (Mash up)** – korsbefruktning mellan idéer, teknik och människor som innovationsdrivkraft.
  Värd var Region Västmanland. En mash up är en korsbefruktning. De handlar om att ta två saker som inte hör ihop och krocka dem för att skapa en ny lösning. Det finns en viktig koppling mellan nytänkande och de samhällsutmaningar som Sverige står inför. På konferensen förekom en mash up av människor, teknik och innovation liksom förhoppningen att en mash up inom den egna organisationen kan öppna upp nya dörrar i arbetet med regional utveckling.

- **2020 Visby (Omställning!)** – pandemiåret; kollektiv förändringsförmåga och systemomställning.
  Värd var Region Gotland. Omställning! blev ett oväntat vältajmat nyckelord inte minst på grund av coronaviruset, och spridningsrisken som blev allt mer påtaglig för deltagarna. Som planerat fokuserades omställning på systemnivå, i organisationen och i våra egna hjärnor. Samtidigt som de oväntade samhällsförändringarna demonstrerade hur snabbt vi kan ställa om, när alla plötsligt drar åt samma håll.

- *(2021 ställdes in)*

- **2022 Digital sändning från Linköping (Omställning – ett steg till)** – fortsatt fokus på cirkulär ekonomi, energi, transporter; begreppet *konvivalitet* (samlevnad) introduceras.
  Värd var Region Östergötland, konferensen blev digital och sändes från Linköping. Den regionala utmaningen handlar om att fortsätta förändringen mot ett hållbart samhälle. Målen finns och omställningen är igång: cirkulär produktion och konsumtion, nya transporter, förändrad energiförsörjning. Omställningen ställer nya frågor där det är viktigt att hitta svaren. Ordet som fick avsluta konferensen blev, konvivalitet, "att leva med". Ett begrepp som beskriver konsten att leva tillsammans, präglat av gemenskap, ömsesidig respekt och skapande samspel, ofta med fokus på vardaglig samexistens och mångfald.

Åren 2023–2026: Kan summeras av mening, människa och samhällsväv

Reglab rör sig under dessa år mot att betona existentiella och demokratiska frågor och samtal. Fokus förskjuts från system och planer till att se på – hur människor organiserar sig, finner

mening och skapar rörelse för att stärka det goda och hållbara samhället och bidra till utvecklingen av det goda livet.

- **2023 Göteborg (Cirkulera mera)** – cirkulär ekonomi tolkas brett: värdebevarande, planetära gränser och livskvalitet som socialt golv.
  Värd var Västra Götalandsregionen. Hela konferensen byggdes upp som en studiecirkel i återvinning och återbruk, smarta samarbeten och nygamla lösningar. Här visades att omställning och förändring är som när en snöhög smälter. Det sker, men vi ser inte riktigt hur, likaså kom begreppet värdebevarande upp som ett alternativ att beskriva cirkulär ekonomi. Här lyftes de planetära gränserna som taket och livskvalitet som det sociala golvet där mellanrummet behöver hanteras med respekt för olika globala förutsättningar och behov, och hållbarhet.

- **2024 Jönköping (Platsens betydelse)** – människan som kraft i platsgörandet; hur plats och människa formar varandra.
  Värd var Region Jönköping. Hur utvecklar vi våra platser och hur utvecklar de oss? Som regionala utvecklare måste vi ständigt fundera över: Hur kan vi förvalta platsen, samtidigt som vi förnyar den? Viktigt blev insikten att människorna är kraften i platsgörandet och frågan som återkom var hur regionala utvecklare kan haka på och använda energin.

- **2025 Sundsvall (Motståndskraft)** – social resiliens: grannar, relationer och gemenskap som skydd mot kris.
  Värd var Region Västernorrland. Motståndskraft lyfte vikten av att känna sina grannar, ha en social skyddsväst och möta svårigheter tillsammans. Detta framhölls som lika eller mer betydelsefullt än traditionella beredskapsplaner, munskydd och gasmasker och som något att lyfta in i beredskapssamtalen.

- **2026 Stockholm (Från mellanrum till rörelse)** – demokrati, organisering och mänsklig rörelse som nycklar i att använda mellanrum som möjligheter till utveckling och aktivitet.
  Värd var Region Stockholm. Under konferensen lyfts människan, organisering och demokrati. Mellanrummet som fenomen, och möjlighet att använda som verktyg i det regionala utvecklingsuppdraget.

Hur identifiera teman för Reglabs årskonferens?

Verksamhetsledaren har varit den som formulera temat och ansvarat för innehållet. Utmaningen har varit att formulera temat kring mer oväntade framtidsfrågor. Konferenserna har både speglat och gett inspel till utvecklingen av de regionala utvecklingsfrågorna. När man tittar på det olika teman som funnits kan man se att tyngdpunkten har förflyttats från institutioner till relationer, från strategier till berättelser, och från plan till rörelse.

Processen att ta fram olika tema har genomförts av kansliet i samtal med medlemmar och andra aktörer. Kansliet har gjort en generell framtids- och omvärldsanalys och sedan satt temat.

De första åren fanns en arbetsgrupp som utgick från medlemsgruppen. Sedan kom kansliet att vara drivande i att söka efter teman.

Design, lärande och inspiration

Årskonferenserna har designats med fokus på gemensamt lärande för de som arbetar inom politikområdet regional utveckling. Det gemensamma lärandet återkommer i flera dimensioner. I uppbyggnaden av årskonferensernas program finns tre huvudinriktningar vilka varit återkommande genom alla år. **Inspiration** och **kunskapsbyggande, reflektion och analys**, samt **metodutveckling och design.**

Inspiration och kunskapsbyggande – Lärpass – regionerna berättar för varandra

Från den första till den sista konferensen har en förmiddag dedikerats till medlemmarna. Här har man fått anmäla sitt intresse att hålla eller delta i samtalen om egna årets aktuella insikter, utmaningar eller möjligheter. Upplägget har genomgående varit: Tre omgångar med så många olika aktiviteter som lokalen har tillåtit och där varje pass har varit cirka 40-45 minuter långt. Första konferensen var det 15 olika valmöjligheter och sista var det 21. Som mest har det varit 25 olika lärpass som erbjudits deltagarna och arrangerats av regionerna eller deras samverkanspartners. Lärpassen finns med som ett nyckeltal att följa i verksamhetsberättelsen. Dels hur många som genomförts och dels hur många som sänt in förfrågan om att delta. Detta har i redovisningen av Reglab varit ett mått på delaktighet.

Inspiration och kunskapsbyggande – gäster med specialkunskap kopplade till temat

Kopplat till varje tema har inspiratörer bjudits in att dela sina kunskaper. Efter inspirations och kunskapspass erbjuds deltagarna olika former av samtal. Meningen har varit att hitta olika former för fördjupning och processande av informationen, de tankar den väcker hos deltagare och dess koppling till olika delar i det regionala utvecklingsuppdraget med temat som paraply.

Reflektion och analys

Lärpassens upplägg liksom temat och dess fördjupningsdelar utgår bägge från att deltagarna ska bjudas in till samtal. Deltagarnas möjlighet att samtala, reflektera och analysera lägger en bas för att processa informationen och omvandla den till kunskap och eget lärande.

Design för analys och reflektion

Inför varje konferens har funnits en ambition att visa och låta deltagarna uppleva innovativa former och design i upplägget av workshops och övningar för att reflektera och bygga insikt och lärande. Denna återkommer dels i designen av konferensen som helhet, i de konstnärliga uttrycken samt i upplägget av lärpass och fördjupningsaktiviteter kopplade till temat.

Exempel: Mash-up med mingeldelar om att mötas med olikhet i fokus. Framtidsmetodiken inklusive skådespelare, studiecirkelformen som aktiv del i konferensen, frågesport via regionutmaningen och livedokumentation för att nämna några.

Organisering

Årskonferenserna har designats, planerats och genomförts som kansliuppdrag. Årskonferensen bygger på att en region erbjudit sig att vara värd. Genom åren har lagom många regioner har anmält sitt intresse. Inför genomförandet av en konferens har en planeringsgrupp upprättats bestående av kansliets personal, konsulter och kontaktperson för värdregionen. Till

årskonferensens planering och genomförande har tjänsteinköp för kommunikation, konstnärlig bildsättning och planering skett.

Personella resurser

Kansliet har en grundbemanning vilken omfattat en verksamhetsledare, en processledare och en administratör. Till årskonferensen har även lagts till konsulttjänster. En art director som varit ansvarig för gestaltning och design. Kommunikatör som ansvarat för dokumentation och kommunikation via hemsidan samt en projektledare för praktiska planeringen. Kansliets uppdrag:

- Innehåll, upplägg och val av tema.
- Kontakt och avtal med inspiratörer.
- Urval av lärpass och kontakt och information med berörda regioner och personer.
- Design av reflektion, lärande.
- Förutsättningar för konferensen som helhet.
- Gestaltandet av temat, via art director.
- Ansvar och styrning av genomförandet.
- Kommunikation inför och under konferensen.
- Kommunikation och sammanställning av material efter konferensen.

Regionens uppdrag som värd

- Planering och genomförande av studiebesök.
- En grupp värdar och värdinnor som bistår vid bl.a förberedelser på plats, registrering, garderob och vid studiecirklar/lärpass.
- Planering och genomförande av middag & underhållning.

Ekonomi och finansiering – kostnaden för deltagarna

Konferensen har haft fyra olika finansieringsdelar:

- Medlemsavgifter, dvs regionerna har haft en basfinansiering som omfattat kansliets personal.
- Reglab som projekt har delfinansierats av Tillväxtverket och Vinnova så indirekt har dessa parters också bidragit till årskonferensen.
- Deltagarnas avgift – fastställs så att den täcker utgifterna för lokal, mat och inspirationsföreläsare.
- Värdregionen har bekostat underhållning, studiebesök och middag med tillhörande lokal.

Förankring och marknadsföring

Årskonferensen viktigaste medel för marknadsföring har varit www.reglab.se och kommunikation via nyhetsbrev och utskick till medlemmarna i Reglab vilka även är konferensens målgrupp.

Att konferensen varit återkommande har skapat efterfrågan på information om och tid som avsatts från en konferens till en annan.

Internt har information återkommande givits i alla övriga engagemang som Reglabs genomfört.

Utvärdering

Alla aktiviteter inom Reglab dokumenteras och utvärderas. Utvärderingen av årskonferenserna har under alla år främst genomförts i pappersform och på senare år även i kombination med menti.

För 2025 och 2026 har en AI bearbetning av svaren genomförts. 2025 gavs inspel till 2026 års konferens. Sammanfattningsvis efterfrågades mer praktik, fler konkreta exempel och tydligare lärande mellan regioner. Vidare framkom att man vill ha färre lärpass där man bidrar med kunskap för någon annans utveckling och mer av samtal och reflektioner där man delar kunskaper och erfarenheter. Likaså efterfrågades mer resultatredovisning – vad händer sen – när projektet, insatsen är avslutad. Under 2026 års konferens ställdes frågan vad man önskar att framtidens konferenser inom regional utveckling bör innehålla. Sammanfattningsvis svarade 59 av de ca 300 deltagarna:

- Viktigt med ändamålsenlig lokal.
- Fortsätt som nu.
- Tydliggör och koppla samman innehåll i plenum, lärpass samt studiebesök.
- Behåll lärpassen och låt programmet fortsatt ge tid för samtal och möten.

Dokumentation

Efter årskonferensen har inspiratörernas presentationer, foton och annan relevant dokumentation lagts upp på www.reglab.se

Avslutningsvis

Reglab har använt årskonferenserna som ett reflektionslaboratorium i aktuella frågor i det regionala utvecklingsarbetet. Vid genomgång av alla konferenser blir det tydligt att kontinuiteten har påverkat den tematiska utvecklingen liksom att temana har kommit att byggas på varandra och valts ut i samklang med omvärldens förändringar. Temana har genom året gått från ett fokus på formella strukturer (regionens roll, styrning, tillväxt) mot fokus på sociala och mänskliga dimensioner (motståndskraft, plats, rörelse). Årskonferenserna inte bara utgått från att informera om aktuella händelser utan att man aktivt – genom att se konferensen som mötesplats – försökt skapa både framåtrörelse, förändring och reflektion.

Hanteringen av den praktiska omställningen från fysiskt till digitalt visade både på en flexibilitet och den relevans som präglat årskonferensernas design och teman.

Effekten av Reglab och dess årskonferenser har skapat plats för möten, samtal, reflektion, nätverk samt lärande, kompetens och kunskapsbyggande. Betydelsen av nätverkandet, och deltagarnas roll kan inte nog betonas. Att bygga och underhålla de regionala nätverken och att utbyta erfarenheter har varit nyckeln i organiseringen av årskonferenser liksom det varit grunden i projektet och organiseringen av Reglab.

REG
LAB

www.reglab.se